

HEPATOLÓGOVIA VARUJÚ! O niekoľko rokov budú ochorenia pečene hlavnou príčinou úmrtia Slovákov.

Počet ochorení pečene na Slovensku dramaticky stúpa! Tomuto trendu zatiaľ odborná ani laická verejnosť nevenujú dostatočnú pozornosť. Chýbajú presné štatistiky a systém účinnej prevencie a starostlivosti o chorých. Upozorniť na tieto závažné skutočnosti sa rozhodli slovenskí hepatológovia počas medzinárodného stretnutia na Májových hepatologických dňoch, ktoré sa koná v týchto dňoch na Donovaloch.

Alarmujúce štatistiky úmrtnosti a chorobnosti

Podľa najväčšej svetovej štúdie Global Burden of Disease je cirhóza pečene treťou najčastejšou príčinou úmrtí svetovej populácie v produktívnom veku. Renomovaný odborný časopis Journal of hepatology zaraďuje Slovensko medzi krajiny s „veľmi vysokou a stúpajúcou“ úmrtnosťou na následky chorôb pečene; z európskych krajín je Slovensko na 4. mieste. Horšie sú na tom len Slovinsko, Rumunsko a Maďarsko. Závažné je aj porovnanie s ostatnými civilizačnými ochoreniami, ktoré majú klesajúcu tendenciu úmrtnosti. *„Ak s tým nezačneme niečo*

robiť, za niekoľko rokov sa stanú ochorenia pečene hlavnou príčinou úmrtia Slovákov. Budú nám zomierať práceschopní ľudia, s nedovychovávanými deťmi. Náklady na ich liečbu a výpadok ich ekonomickej produktivity sa môže odraziť dokonca na HDP“, popisuje vážnosť situácie prezident Slovenskej hepatologickej spoločnosti MUDr. Ľubomír Skladaný, PhD. ktorý je aj prednostom II. Internej kliniky SZU FNsP F.D. Roosevelta Banská Bystrica.

Cirhóza pečene je patologická zmena tvaru a štruktúry orgánu, vznikajúca dôsledkom chronickej choroby. Cirhózu spôsobujú najčastejšie alkoholová choroba pečene, tuková choroba pečene, vírusové hepatitídy. Cirhotická pečeň je náchylnejšia na vznik karcinómu. Samostatnou kapitolou sú autoimunitné a vrodené metabolické poruchy. Následkom cirhózy a neskoro diagnostikovaného ochorenia je strata funkčnosti pečene až jej zlyhanie a smrť.

Presné globálne štatistiky, ako sme na tom s výskytom ochorení, ktoré majú na našu pečeň tak fatálne následky, na Slovensku zatiaľ nemáme. Rovnako ako celonárodný program na zníženie ich výskytu.

Jednou zo štatistík, ktoré sa na viacerých pracoviskách Slovenska zhromažďujú, sú alarmujúce počty hospitalizácií pre karcinóm pečene vo FNsP F. D. Roosevelta. Napriek tomu, že počet hospitalizácií je hrubý parameter, jeho dynamika v priebehu rokov je neklamná: každým rokom je počet hospitalizácií vyšší. *„Pokým sme v roku 2007 mali na špecializovanom hepatologicko – transplantačnom oddelení hospitalizovaných 18 pacientov s nádorom pečene v roku 2015 ich bolo až 242,“* približuje prednosta kliniky.

Reorganizácia starostlivosti o chorých a viac prevencie

Čo sa s týmito zisteniami dá robiť? MUDr. Skladaný, PhD. ako príklad uvádza: *„V Anglicku majú zriadenú parlamentnú skupinu pod vedením Ministerstva zdravotníctva. Majú vyčíslené náklady*

koľko ich ochorenia pečene vo všetkých súvislostiach stoja.“
Hlavný odborník Ministerstva zdravotníctva SR a pojem v slovenskej hepatológii profesor Štefan Hrušovský naznačuje: „Dôležitým krokom bude zaangažovanie do spolupráce viacerých inštitúcií ako Štatistický úrad, zdravotné poisťovne, Regionálny úrad verejného zdravotníctva, Úrad pre dohľad nad zdravotnou starostlivosťou či Národné centrum zdravotníckych informácií. Cieľom Májových hepatologických dní bude aj spoločné zasadnutie pracovnej skupiny, ktorá určí metódu akou sa budú v najbližšom období merať dáta na zistenie presného stavu. Druhým krokom slovenských hepatológov bude vypracovanie akčného plánu, ktorého cieľom bude začať s prispôsobovaním starostlivosti o pacienta s pečenejovými ochoreniami novým nálezom a trendom a zamerať sa na prevenciu vzniku ochorení.“